

Sammanfattning

Här sammanfattas översiktsplanens mål, utvecklingsstrategier, ställningstaganden och kommunens utveckling till 2035 med utblick mot 2050

Översiktsplanen, en sammanfattning

Kalmar kommun ska i likhet med alla andra kommuner i riket ha en aktuell översiktsplan, som omfattar hela kommunen. Översiktsplanen ska ge vägledning om hur den bebyggda miljön, mark- och vattenområden ska användas, utvecklas och bevaras.

Den framtida mark- och vattenanvändning visas och förklaras med text och symboler på en interaktiv karta. Se länken nedan.

Mark- och vattenanvändning

Kalmar växer

Framtidsbilden för Kalmar kommun utgörs av Kalmar kommuns vision ”Tillsammans gör vi ett Kalmar bättre för alla” vilket inrymmer en tydlig ansats om att vi planerar och utvecklar för en livsmiljö som präglas av tillgänglighet, mångfald, jämlika och individuella livsvillkor i såväl stad som land.

Översiktsplanens mål är att kommunen ska vara en attraktiv kommun med hög livskvalitet, som vilar på kommunens unika förutsättningar. Vi ska ligga i framkant i hållbarhets, miljö- och klimatarbetet, vara en motor i Kalmarsunds-regionen och arbeta för en stark sydostregion.

Kalmar är idag en expansiv och attraktiv kommun som många vill bo och verka i samt besöka. Kommunens ambitioner är att fortsätta växa och utvecklas på ett hållbart sätt. Kommunen har idag över 70 000 invånare. Med dagens utveckling kan vi vara omkring 82 000 invånare 2035 och upp mot 95 000 invånare år 2050.

Så utvecklar vi staden

För att uppnå målen ska Kalmar utvecklas som en dynamisk

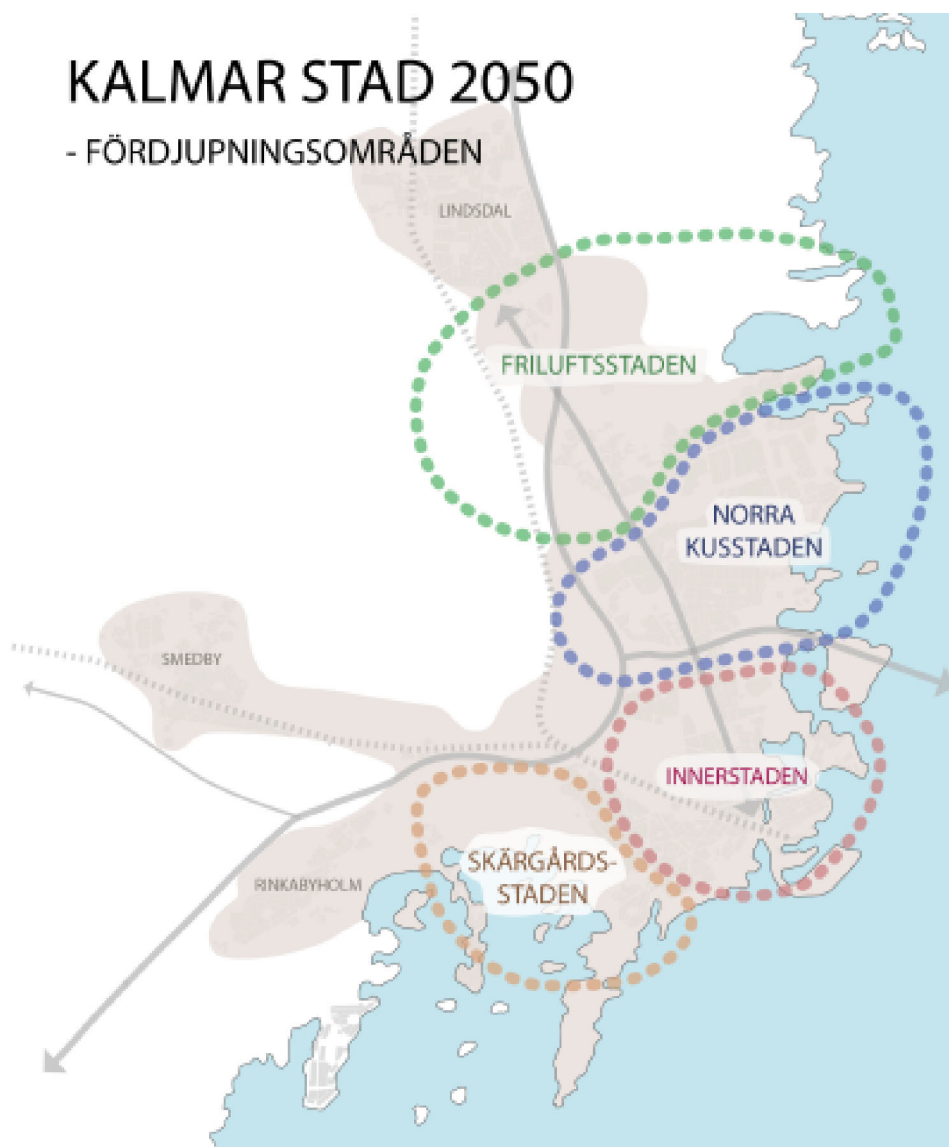
universitetsstad, där människor och idéer kan mötas, med stolta invånare och en stark identitet. Staden spelar en viktig roll för besöksnäringen, näringslivet och som ett vitalt internationellt och regionalt centrum.

Vi behöver i ökad utsträckning samspela med vårt närområde. Redan idag samverkar kommunerna kring Kalmarsund och i sydöstra Sverige. För att ta tillvara vår utvecklingspotential måste tillgängligheten förbättras genom en utvecklad hållbar infrastruktur och kollektivtrafik inom kommunen, regionen och med omvärlden.

Staden ska utvecklas med utgångspunkt från fyra olika karaktärer: Innerstaden, Skärgårdsstaden, Norra kuststaden och Friluftsstaden. Genom att arbeta med de fyra fördjupningsområdena kan identiteten stärkas och mervärden skapas såväl inom varje område som för hela staden.

KALMAR STAD 2050

- FÖRDJUPNINGSSOMRÅDEN

Fyra strategiska fördjupningsområden

Staden och kommunen ska växa genom komplettering och förtätning i kombination med byggande i strategiska lägen och med hänsyn till stadens gröna och blåa strukturer.

Innerstaden ska växa till ett större geografiskt område genom att bland annat Gamla industriområdet långsiktigt omvandlas till ett nytt område med blandad stadsmiljö, vilket även skapar en rundare stad. Det ska vara enkelt och upplevelserikt att gå, cykla och åka kollektivt i staden.

Kvarnholmen och Giraffen ska kopplas samman genom stadsmässiga stråk med många funktioner såsom handel, mötesplatser och aktiviteter. Hansa City ska fortsätta utvecklas som handelsplats.

Kusten och stadens vattenrum utgör en omistlig del av Kalmars attraktiva och unika miljö. Västerport har redan

försetts med en bro. Den är ett exempel på en ny koppling i ett gammalt läge och har bidragit till nya rörelsemönster. Ytterligare broar ska byggas. Stadens attraktion med bebyggelse nära och kring vatten är en viktig konkurrensförutsättning för universitet, näringslivet och besöksmål.

Stadens blåa och gröna strukturer det vill säga hav, fjädrar, öar, gröna ytor och parker, ska stärkas för att möta behoven av rekreation, biologisk mångfald och ekosystemtjänster när staden utvecklas och växer.

Linnéuniversitet ska ges förutsättningar att utvecklas med attraktiva miljöer för studenter, lärare och forskare och Kalmar Hamn ska ges förutsättningar att fortsätta utvecklas.

Genom satsningar på en attraktiv stadsmiljö med sin bas i Kalmars unika historia och kulturbebyggelse, besöksmål samt idrotts- och kulturevenemang ska Kalmar utvecklas till ett av landets mest attraktiva besöksmål.

De stadsnära tätorterna Lindsdal, Smedby och Rinkabyholm

Kalmar stad växer. Staden och tätorterna Lindsdal, Smedby och Rinkabyholm håller på att växa samman. Dessa behöver förädlas, utvecklas och i vissa fall omvandlas för att ge ett mer varierat bostadsbestånd med korta avstånd i vardagen. Gång- och cykelförbindelser ska stärkas. En tät och blandad bebyggelse ökar känslan av trygghet och skapar ett inkluderande samhälle.

De stadsnära tätorterna ger goda möjligheter till både kommersiell och offentlig samhällsservice. I orterna ska kunna finnas trafiknoder där byte mellan olika transportslag kan ske. Deras närhet till landsbygdens höga värden för friluftsliv och kulturmiljöer ska tas till vara, tillgängliggöras och utvecklas.

Så utvecklas landsbygden och dess tätorter

Kommunen måste skapa förutsättningar för tillväxt i hela dess geografi. Landsbygden och dess tätorter har stora tillgångar och höga värden som är en stor resurs. Respektive del av kommunen ska utvecklas utifrån sin egen särart och identitet så att platsens unika kvalitet förstärks. Bebyggelseutvecklingen ska bidra till en blandning av olika bostadstyper och upplåtelseformer som underlättar för människor att bo kvar genom livets olika skeden.

Centrumbildningar i tätorterna ska stärkas och utvecklas för att öka orternas attraktivitet samt underlätta samverkan mellan offentlig sektor, privat näringsliv och ideella föreningar, som tillsammans kan bidra till att utveckla landsbygden.

Landsbygdens höga värden för rekreation, friluftsliv och besöksnäring är en stor tillgång som ska tas till vara, tillgängliggöras och utvecklas. Landsbygdens rika och unika kulturhistoria ligger till grund för dess karaktär och skönhetsvärden. Genom att stärka och förädla de olika kulturmiljöernas specifika värden attraheras människor av landsbygdens goda livsmiljöer.

Jordbruksmark är en långsiktig resurs och ska i första hand bevaras. Ska den exploateras ska det finnas starka och samhällsnyttiga motiv.

Bostäder, samhällsservice och näringsliv

För att fler människor ska kunna bo och verka i kommunen behöver bostadsbyggandet med tillhörande samhällsservice hålla en fortsatt hög takt, cirka 500 bostäder per år.

Huvudinriktningen är att kommunen ska växa genom komplettering och förtätning i kombination med byggande i strategiska lägen. Variation av bebyggelse ska eftersträvas både när det gäller bostadstyper och upplåtelseformer för en integrerad och trygg stad och kommun. Dessutom behöver näringslivet lokaler och mark för att kunna etableras och utvecklas.

Enligt den prognostiserade befolkningsökningen fram till år

2035 kommer det behövas motsvarande fem nya grundskolor (F-9) och sju nya förskolor tillsammans med flera idrottsanläggningar och andra fritidsfilialer. Vidare bedöms behovet av antalet gymnasieplatser öka med cirka 600 elever redan de närmaste 10 åren. Kommunen har börjat förbereda sig för det ökade behovet av samhällsservice, bland annat genom anläggandet av Tallhagsskolan i Kalmar.

Den fysiska planeringen tar sin utgångspunkt i fem principer som främjar en hållbar utveckling och bidrar till hög livskvalitet för alla invånare i kommunen, samtidigt som påverkan på klimat och miljö kan minskas.

- Bebyggelseutvecklingen ska anpassas till ett förändrat klimat
- Staden ska kopplas genom stråk för att skapa närhet i staden och för att resa hållbart
- Koncentrera och blanda bebyggelsen för en god livsmiljö
- Utgå ifrån platsens unika värden
- Helhetssyn och samverkan

Den stora branscbredden i näringslivet i kommunen skapar möjligheter för människor och verksamheter, reducerar sårbarheten och lägger en grund för innovationskraft. Huvuddelen av nya arbetstillfällen skapas i små och medelstora företag och dessa ska ges goda förutsättningar för att verka i Kalmar.

Det unika gröna Kalmar

Kalmar har ett rikt utbud av värdefull grönstruktur både i staden, tätorterna och på landsbygden. Dessa består av till exempel ek- och ädellövskog, å- och kustlandskap och tätortsnära natur och parker. Den gröna strukturen skapar förutsättningar för livskvalitet och attraktivitet och bidrar till att invånare och besökare trivs i Kalmar. Dessa, i många fall unika, miljöer ska bevaras och utvecklas för att stärka rekreation, öka den biologisk mångfalden, hantera klimatförändringar, reglera lokalklimat och flera andra ekosystemtjänster när kommunen växer.

Möjligheten till kompensation ska vara avgörande för om grönytor kan tas i anspråk för bebyggelse eller annan exploatering. När planterade träd av olika skäl behöver tas ner ska de ersättas av nya träd, på samma plats eller på en annan mer lämplig plats.

En grönplan ska tas fram som hanterar hur de gröna och blå strukturer bör bevaras, utvecklas och inkluderas i staden och tätorterna. Grunden för grönplanen är ekosystem- tjänster.

För att öka möjligheterna till odling i staden ska en strategi om stadsodling tas fram.

Kalmars kust och vattenmiljöer

Kusten och stadens vattenrum är en naturlig och central del av Kalmars unika miljö. Närheten uppskattas av många och bidrar till både livskvalitet och attraktivitet. Kalmarsunds öppna hav och vikar utgör tillsammans med vattendrag, våtmarker och dämmen ett nätverk av blåa strukturer i kommunen. De fyller många viktiga funktioner för människor, växter och djur genom en rad olika ekosystemtjänster. Utmaningen ligger i att både utveckla och förvalta dem till kommande generationer, samtligt som befolkningen och nyttjandet av dem ökar.

Landskapets förmåga att skydda mot havsnivåhöjning, översvämningsrisker, extremt väder, bilda grundvatten och rena vatten ska förstärkas. Vattenhållande åtgärder ska genomföras uppströms i jordbruks- och skogslandskapet.

Vattenförsörjningsintresset ska ha högsta prioritet inom fastställda vattenskyddsområden. Särskilt ska Nybroåsen och Hagbyån värnas. Exploatering ska undvikas i dessa områden.

Grundvatten, sjöar, vattendrag, vikar och våtmarker, ska skyddas mot åtgärder som negativt kan påverka vattenkvaliteten. Befintlig status ska inte försämrats.

Friluftsliv

Friluftsliv innebär vistelse utomhus i natur- och kulturlandskap för välbefinnande och naturupplevelse. Ett aktivt friluftsliv ger oss god hälsa och naturförståelse. Kommunen kan underlätta, stödja och lyfta fram människors möjligheter att vistas i naturen bland annat genom att göra befintliga områden mer tillgängliga och utveckla nya områden för friluftsliv.

Kalmars rika och unika kulturhistoria

Kalmars unika kulturhistoria ligger till grund för stadens och landsbygdens karaktärer. Genom att stärka och förädla de olika kulturmiljöernas specifika värden fortsätter människor att attraheras av kommuns goda livsmiljöer.

Land och stad både berikar och kompletterar varandra. Varje plats har möjlighet utveckla sin egen identitet. Genom att ansvarsfullt restaurera, ändra och lägga till på ett varsamt sätt kan man bygga vidare på befintliga kvaliteter. På detta sätt kan de kulturhistoriska värdena fungera som en resurs för den goda livsmiljön och som utvecklingsfaktor för att stärka platsens eller ortens identitet.

En smart och digital kommun

En smart stad och kommun nyttjar digitalisering och ny teknik för att göra livet bättre och enklare för kommunens invånare och näringsliv samt för att klara omställningen till ett hållbart samhälle. Det kan handla om allt från nya smarta tjänster till en bättre och mer funktionell samhällsplanering och service.

Digitaliseringen kan hjälpa oss att effektivisera och automatisera olika funktioner till lägre kostnader än i dag. Men också att planera och förutse saker och skeenden. Lagring av persondata kan med hjälp av digitala lösningar hjälpa kommunen att skapa bättre service för medborgarna. Men det handlar även om frågor som rör integritet, etik och att syftet måste kunna motiveras och stå i proportion till insatsen.

Med digitaliseringens hjälp kan vi bland annat identifiera

mönster som kan hjälpa till att effektivisera, optimera och skapa bättre åldringsvård, transportnät, utomhusbelysning, snöröjning och avfallshantering och andra offentliga verksamheter.

Ett förändrat klimat

Klimatet håller på att förändras. Vi måste på kort tid både nå klimatneutralitet och förhålla oss till de klimatförändringar som redan är här och som vi inte längre kan påverka.

Båda perspektiven påverkar kommunen. Risken för värmebölja och torka ökar under sommaren samt översvämningar under höst, vinter och vår. Flera ekosystem samt bebyggda områden riskerar att förstöras.

Kalmar stad är ett av 25 områden i Sverige som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) bedömer har betydande översvämningrisk, på grund av hur havsnivåhöjningen påverkar den bebyggda miljön.

Som kustkommun påverkas Kalmar av stigande havsnivåer. Enligt Plan- och Bygglagen ska bebyggelse lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till människors hälsa och säkerhet. Översvämningrisken av stigande havsnivåer behöver därför hanteras ansvarsfullt i planeringen.

Enligt nuvarande värsta scenario är havsnivåhöjningen cirka 1,1 meter år 2100. Därutöver tillkommer temporära höjningar med ytterligare 1,5 meter. Extrema högvatten-stånd i Kalmarsund är dock relativt kortvariga. Ny bebyggelse ska i normalfallet utföras till nivån +2,8 meter.

Det långsiktiga målet för kommunens klimatanpassningsarbete är att **Kalmar kommun ska stå robust inför klimatförändringarna**. Människors hälsa, natur, kulturarv och ekonomiska intressen ska skyddas.

Kollektivtrafik och infrastruktur

I staden ska andelen resor med gång, cykel och kollektivtrafik öka. Ökningen av den biltrafik som befolkningsökningen genererar ska hållas tillbaka. Förutsättningarna för gång-, cykel- och kollektivtrafik ska förbättras i innerstaden och andra centrumområden med stadsbebyggelse. Det ska finnas goda möjligheter att parkera bil i centrala Kalmar.

Kust-till-kustbanan mellan Kalmar och Alvesta ska utökas med ett dubbelspår och i ett första skede bör ytterligare mötesspår anläggas i Smedby, vilket möjliggör en ökad trafikering mellan Kalmar och Växjö.

Kalmar centralstation behöver kompletteras med ett nytt och hållplatsläge vid Brageplan till följd av bland annat de framtida havsnivåhöjningarna.

Stångådalsbanan ska elektrifieras, helt eller delvis, och förutsättningar för ett framtida mötesspår i Rockneby bör utredas för att öka turtätheten och framkomlighet på spåret.

Kollektivtrafiken ska optimeras efter de behov som människor har och de platser där människor har valt att bosätta sig. Norra vägens sträckning mellan Kalmar centralstation och Snurrom, alternativt Lindsdal, ska stärkas och prioriteras för införande av snabb busstrafik, s.k. BRT-stråk (Bus Rapid Transit) alternativt spårväg. En ny linjedragning av kollektivtrafiken mellan Snurrom och Kalmar Centralstation ska möjliggöras i kapacitetshöjande syfte. En mer exakt lokalisering av vägsträckning utreds.

I takt med att Kalmar stad växer behöver infartslederna till Kalmar stad utredas för att identifiera olika åtgärdsbehov.

Kalmar Öland Airport ska stärkas som ett viktigt kommunikationscentrum i sydöstra Sverige. Flyget har stor betydelse för såväl nationella som internationella förbindelser. Laddning av elflygplan ska möjliggöras.

Hållbara och robusta system för teknisk försörjning

Den tekniska försörjningen är en förutsättning för att

samhället ska fungera på ett bra sätt. Den utgör en grundläggande infrastruktur med anläggningar för energi, vatten, avlopp och avfall. Här finns stora möjligheter för att driva klimatomställningsarbetet framåt.

För att uppnå en ökad självförsörjningsgrad av förnybar energi behöver produktionen i länet och i kommunen öka. Vindkraft, bioenergi och solenergi är de energislag som i nuläget är aktuella, men även nya energibärare som exempelvis vätgas väntar runt hörnet.

Det nya reningsverket ”Kalmarsundsverket” som är en av kommunens viktigaste framtidssatsningar, är ett bra exempel på förnyelse av den tekniska infrastrukturen. Verket kommer möta framtidens krav på rening av avloppsvatten.

Vindkraft

Sedan Kalmars gällande vindkraftsplan antogs 2011 har förutsättningarna för vindkraft förändrats. Flera ansökningar om vindkraftsetableringar har beviljats och den tekniska utvecklingen innebär större verk med högre produktion per verk. De nya planeringsförutsättningarna är moderna vindkraftverk med en totalhöjd upp till 280 meter.

Vindkraftverk ska placeras minst 1000 meter från bostäder. I första hand ska vindkraftsutbyggnad prövas inom de områden som på markanvändningskartan är utpekade som prioriterade vindkraftsområden. Grupper av vindkraftverk är att föredra framför färre eller enstaka verk. Landskapskaraktäristika som utmärker Kalmar kommun ska värnas.

Hälsa och säkerhet

Vid planering och byggande behöver olika miljö- och riskfaktorer tas hänsyn till för att erbjuda en attraktiv och hälsosam miljö för både invånare och besökare.

Planeringen ska t.ex. inriktas emot att skapa en god luftkvalitet i hela kommunen. Risker för markföroreningar ska beaktas vid planering och byggande. Verksamheter som är

störande eller har stort behov av transporter ska lokaliseras till verksamhetsområden i anslutning till det övergripande vägnätet (E22 och väg 25).

Södra Vägen ska utformas så att den både erhåller tillräcklig bärighet och framkomlighet för godstransporter till hamnen, och samtidigt utgör en gata där det är tryggt och säkert att röra sig som fotgängare och cyklist. Passager och rondeller längs Södra Vägen ska anpassas för tunga fordon med farligt gods.

Hänsyn och värden.

I översiktsplanen kan du även läsa om vilka riksintressen som finns i kommunen, hur allmänna intressen vägs mot varandra och om samarbetet över kommungränserna som är viktiga utgångspunkter för att nå översiktsplanens målbild. Se under fliken Hänsyn och värden.